

גידול אקלפי בחוות עדן ניסוי השקיה 2005

**יורם שטיינברג - שה"מ העמקים
אברהם גלבוש - חוות עדן
יחיאל טל - הזרע**

בשנים האחרונות נעלם גידול הכותנה מאזור בקעת בית שאן. עם התרחבות גידול האקלפי בארץ התעורר הרצון והצורך לבדוק את התאמת כותנת המכלוא לגידול בתנאים הייחודיים של האזור. מטרת הניסוי - בחינת פוטנציאל היבול של הזן. זרענו בחלקה אקלפי ואקלה הזרע 439 להשוואה בתצפית. בתוך חלקת האקלפי היו שני טיפולי השקיה. כל חלקה היתה ברוחב 6 שורות באורך 180 מטר. כל טיפול היה ב-6 חזרות.

החלקה קבלה המטרה להנבטה באופן אחיד ועם תחילת הטפטוף הופרדו טיפולי ההשקיה. האקלה והאקלפי המשקי קבלו השקיה מלאה לפי מקדם גיגית הטיפול השני של האקלפי קיבל מתחילת הטפטוף 70% מהמשקי.

קטפנו מכל חלקה 10 מטר לשק לשקילה ולמיון.

שיטות וחומרים:

כרב: תירס תעשייה.

עיבודים: חריש, החלקה, ערוגות, תיחוח טרפלן.

ת. זריעה: 4.4.05.

ת. הנבטה: 7.4.05.

הדברת עשבים: טרפלן בתיחוח ופרומטרין טרום נביטה.

נוסף לכך בוצע עישוב אחד בחלקה.

דישון: החלקה קיבלה 5 יחידות חנקן בדשן מורכב 10-5-5 טוב.

ובהמשך עוד 20 יח' חנקן באורך.

הגנת הצומח: ריסוס אחד של תיונקס נגד מוצצים.

מעט נזק של זיפית לא הגיע לרמת טיפול.

השקיה: כאמור התכנון היה להשקות את טיפול האקלפי המופחת ב- 70% מכמות המים המקובלת שתוכננה לפי 0.9 מגיגית.

לוח מים חודשי:

אפריל:	כל השטח הנבטה	30 קוב המטרה
מאי:	משקי	120 קוב לדונם
	מופחת	85 קוב לדונם
יוני:	משקי	235 קוב לדונם
	מופחת	165 קוב לדונם

בתחילת יולי נראה השטח המשקי פורץ מדי בגודל הוגטטיבי והמופחת מעט "מדוכא" מבחינת הצימוח וההתפתחות. לכן משלב זה למעשה כמות המים במשקי הופחתה ל- 0.85% מגיגית ובטיפול מופחת המים הוגדל המקדם מ- 0.7% מהמשקי ל- 0.85% מהמשקי המתוכנן. בפועל השטח קיבל השקיה אחידה עד סוף עונת ההשקיה. בתחילת יולי כל השטח קיבל טיפול בפיקס. לא ניתן היה להפריד בין הטיפול המשקי לטיפול המופחת.

יולי	200	קוב לדונם
אוגוסט	100	קוב לדונם

הטיפול המשקי קיבל בסה"כ 747 קוב לדונם - כולל הנבטה.
 הטיפול המופחת קיבל בסה"כ 645 קוב לדונם - כולל הנבטה.

תוצאות:

יבול גולמי וסיכום ניסוי השקיה חוות עדן 2005. (6 חזרות)

סיבים - ק"ג/ד'	יבול גולמי - ק"ג/ד'	
193	589	טיפול משקי
191	576	טיפול מופחת

אין הבדל מובהק בין הטיפולים.

השוואת איכות הסיבים בשני הטיפולים.

מכל טיפול היו 6 חלקות מכל חלקה 2 שקים שנשקלו ונשלחו למעבדת הניפוט.

תוצאות המיון:

	<u>אורך</u>	<u>חוזק</u>	<u>עדינות</u>	<u>טיב</u>	
7	1.36	34.3	4.0	60	<u>משקי</u>
7	1.38	34.3	4.7	60	
7	1.41	38.0	3.6	30	
6	1.31	36.2	3.7	40	
7	1.41	35.1	3.7	40	
7	1.35	36.1	4.0	30	
7	1.40	36.2	3.9	60	
7	1.41	36.2	4.0	60	
7	1.39	37.9	3.8	40	
7	1.36	38.5	3.7	30	
7	1.38	32.1	4.0	30	
7	1.38	33.2	3.6	40	
7	1.37	29.6	3.7	40	<u>מופחת</u>
7	1.36	31.8	4.0	40	
7	1.35	36.0	3.7	30	
6	1.33	37.0	3.6	30	
7	1.36	37.0	3.7	30	
7	1.39	36.2	3.6	30	
7	1.36	35.3	3.7	40	
7	1.41	32.7	3.5	30	
7	1.35	36.0	3.5	30	
7	1.33	33.9	3.8	30	
6	1.36	40.8	3.8	30	
7	1.34	33.9	3.9	30	
6	1.40	36.2	3.8	40	

האיכות - בטיפול המשקי נמוכה יותר. 2 חלקות קיבלו דרגת איכות 60. בטיפול המופחת אין פגיעה באיכות הכותנה וכל החלקות באיכות טובה. אין סיבה נראית לעין לטיב הירוד בחלקות הטיפול המשקי. יתכן שהדבר קשור בגודל הצמחים בטיפול המשקי שסבלו מעודף מים שגרם לפגיעה באיכות ויתכן והדבר נובע מבעיה במנפטה.

העדינות - בטיפול המשקי היתה טובה בכל החזרות, בטיפול המופחת יש בעיה קלה בעדינות, נמוכה מעט.

חוזק - הכותנה בטיפול המשקי יותר גבוה. תוצאות החוזק בכל החלקות היו בעלות שונות גבוהה בין החזרות באותו טיפול, אולם במשקי השונות יותר נמוכה והחוזק יותר טוב.

האורך - דומה בשני הטיפולים עם יתרון קל למשקי.

קיימת מגמה של יתרון איכותי לטיפול המשקי, כמות המים המלאה משפרת את האורך החוזק והעדינות ופוגעת מעט בטיב. הטיפול המופחת נחות מעט באורך בחוזק ובעדינות ועולה מעט על המשקי באיכות הסיבים.

סיכום:

מטרת הניסוי היתה לבדוק את פוטנציאל היבול של כותנה אקלפי באזור בית שאן. היבול הממוצע בשטח המסחרי היה 189 ק"ג סיבים עם 685 קוב מים כולל הנבטה. הפחתה של 105 קוב מים (14%) לא גרמה לפחיתה ביבול.

בתצפית של האקלה קיבלנו 190 ק"ג סיבים.

רצוי לבדוק את גידול האקלפי ללא מגבלת מים בתנאי עמק בית שאן שנה נוספת.